

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος - Σοφοκλής

Ενότητα 8: Ο Αΐας του Σοφοκλή - Κομμός Β' (στ. 348 - 429)

Ευφημία Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά μαθήματα ΠΠ

1. Σκοποί ενότητας.....	3
2. Περιεχόμενα ενότητας	3
3. Κομμός Β´ (στ. 348 - 429)	4

1. Σκοποί ενότητας

Γλωσσικός και ιδεολογικός σχολιασμός των στίχων 348 - 429 (Κομμός Β΄) της τραγωδίας *Αΐας* του Σοφοκλή.

2. Περιεχόμενα ενότητας

Γλωσσικές και ερμηνευτικές παρατηρήσεις στους στίχους 348 - 429.

3. Κομμός Β´ (στ. 348 - 429)

Αΐας (στροφή α´)

ἰὼ

φίλοι ναυβάται, μόνοι ἐμῶν φίλων,
μόνοι ἔτ' ἐμμένοντες ὀρθῶ νόμῳ, 350
ἴδεσθέ μ' οἶον ἄρτι κῦμα φοινίας ὑπὸ ζάλης
ἀμφίδρομον κυκλεῖται.

Χορός

οἴμ' ὡς ἔοικας ὀρθὰ μαρτυρεῖν ἄγαν.
δηλοῖ δὲ τοῦργον ὡς ἀφροντίστως ἔχει. 355

Αΐας (αντιστροφή α´)

ἰὼ

γένος ναΐας ἀρωγὸν τέχνας,
ἄλιον ὃς ἐπέβας ἐλίσσων πλάταν,
σέ τοι σέ τοι μόνον δέδορκα πημονὰν ἐπαρκέσοντ'· 360
ἀλλά με συνδαΐξον.

Χορός

εὐφημα φώνει· μὴ κακὸν κακῶ διδοῦς
ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει.

Αΐας (στροφή β´)

ὀρᾶς τὸν θρασύν, τὸν εὐκάρδιον,
τὸν ἐν δαΐοις ἄτρεστον μάχαις, 365
ἐν ἀφόβοις με θηρσί δεινὸν χέρας;
ῶμοι γέλωτος, οἶον ὑβρίσθην ἄρα.

Τέκμησσα

μή, δέσποτ' Αΐας, λίσσομαί σ', αὔδα τάδε.

Αΐας

οὐκ ἐκτός; οὐκ ἄψορόρον ἐκνεμεῖ πόδα;

αἰαῖ αἰαῖ. 370

Χορός

ὦ πρὸς θεῶν ὕπεικε καὶ φρόνησον εὔ.

Αΐας

ὦ δύσμορος, ὃς χερὶ μὲν

μεθῆκα τοὺς ἀλάστορας, ἐν δ' ἐλίκεσσι

βουσι καὶ κλυτοῖς πεσῶν αἰπολίοις 375

ἐρεμνὸν αἶμ' ἔδευσα.

Χορός

τί δῆτ' ἂν ἀλγοίης ἐπ' ἐξειργασμένοις;

οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ὦδ' ἔχειν.

Αΐας (αντιστροφή β')

ἰὼ πάνθ' ὀρών ἀπάντων τ' ἀεὶ

κακῶν ὄργανον, τέκνον Λαρτίου, 380

κακοπινέστατόν τ' ἄλημα στρατοῦ,

ἧ που πολὺν γέλωθ' ὑφ' ἠδονῆς ἄγεις.

Χορός

ξύν τοι θεῶ πᾶς καὶ γελᾶ κώδύρεται.

Αἴας

ἴδοιμι μὴν νιν, καίπερ ὤδ' ἀτώμενος.

ἰὼ μοί μοι. 385

Χορός

μηδὲν μέγ' εἴπησ' οὐχ ὀρᾶς ἴν' εἶ κακοῦ;

Αἴας

ὦ Ζεῦ, προγόνων προπάτωρ,

πῶς ἂν τὸν αἰμυλώτατον, ἐχθρὸν ἄλημα,

τούς τε δισσάρχας ὀλέσσας βασιλῆς 390

τέλος θάνοιμι καύτός;

Τέκμησσα

ὅταν κατεύχη ταῦθ', ὁμοῦ κάμοι θανεῖν

εὐχου· τί γὰρ δεῖ ζῆν με σοῦ τεθνηκότος;

Αἴας (στροφή γ')

ἰὼ

σκότος, ἐμὸν φάος, 395

ἔρεβος ὧ φαεννότατον, ὡς ἐμοί,

ἔλεσθ' ἔλεσθέ μ' οἰκήτορα,

ἔλεσθέ μ'· οὔτε γὰρ θεῶν γένος οὔθ' ἀμερίων

ἔτ' ἄξιος βλέπειν τιν' εἰς ὄνασιν ἀνθρώπων. 400

ἀλλὰ μ' ἅ Διὸς

ἀλκίμα θεὸς

ὀλέθρι' αἰκίζει.

ποι τις οὔν φύγη;

ποι μολῶν μενῶ;

εἰ τὰ μὲν φθίνει, φίλοι, τοιοῖσδ' 405

ὁμοῦ πέλας, μῶραις δ' ἄγραις προσκείμεθα,

πᾶς δὲ στρατὸς δίπαλτος ἄν με

χειρὶ φονεύοι.

Τέκμησσα

ὦ δυστάλαινα, τοιάδ' ἄνδρα χρήσιμον 410

φωνεῖν, ἃ πρόσθεν οὔτος οὐκ ἔτλη ποτ' ἄν.

Αἴας (αντιστροφή γ')

ἰὼ

πόροι ἀλίρροθοι

πάραλά τ' ἄντρα καὶ νέμος ἐπάκτιον,

πολὺν πολὺν με δαρὸν τε δῆ

κατεῖχετ' ἀμφὶ Τροίαν χρόνον· ἀλλ' οὐκέτι μ', οὐκ 415

ἔτ' ἀμπνοᾶς ἔχοντα· τοὔτο τις φρονῶν ἴστω.

ὦ Σκαμάνδριοι

γείτονες ῥοαί,

εὐφρονες Ἀργείοις, 420

οὐκέτ' ἄνδρα μὴ

τόνδ' ἴδητ', ἔπος

ἐξερῶ μέγ', οἶον οὔτινα

Τροία στρατοῦ δέρχθη χθονὸς μολόντ' ἀπὸ 425

Ἑλλανίδος· τανῦν δ' ἄτιμος

ὦδε πρόκειμαι.

Χορός

οὔτοι σ' ἀπείργειν οὐδ' ὅπως ἔῴ λέγειν

ἔχω, κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.

Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Ευφημία Καρακάντζα. Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αισχύλος – Σοφοκλής. Ενότητα 8: Ο Αΐας του Σοφοκλή - Κομμός Β' (στ. 348 - 429). Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1868/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

